

Motion till riksdagen 2025/26:1313

av **Per-Arne Håkansson (S)**

Centrum för undersökande journalistik

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att främja utvecklingen av ett centrum för undersökande journalistik med fokus på att stärka en allsidig bevakning över hela landet med fokus på lokaltidningarnas möjligheter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En allsidig och undersökande journalistik i olika delar av landet är en viktig del i ett demokratiskt samhälle.

Centrum för undersökande journalistik (CUJ) är ett kommande centrum som initieras av ”Grävfonden”, som verkat för just grävande journalistik, och är tänkt att bli en permanent plattform för kvalitativ och oberoende undersökande journalistik i Sverige. Centret kommer att erbjuda fortbildning, nätverk och rådgivning till journalister och redaktioner, med särskilt fokus på att stärka mindre redaktioner och frilansare. Målet är att stärka den kritiska granskningen av samhället och att upprätthålla allmänhetens tillit till journalistiken.

I såväl Danmark som Norge finns fungerande verksamheter på området som bygger på samarbete mellan staten och medieföretag och akademi. En oberoende och kritiskt granskande journalistik är förutsättningar för ett demokratiskt samhälle.

Vad är syftet med CUJ? Skapa en permanent plattform: CUJ ska vara en stabil och oberoende instans för undersökande journalistik i Sverige.

Stärka journalister: Genom nätverk, fortbildning och rådgivning ska centret kompetensutveckla journalister, särskilt de som arbetar på mindre redaktioner och som frilansare.

Utveckla metoder: Centret ska arbeta med metodutveckling och digitala verktyg, som AI och kryptering, för att möta framtidens utmaningar inom journalistiken.

Främja trovärdig journalistik: Målet är att bidra till trovärdig, oberoende och modig journalistik som kan utmana och avslöja missförhållanden inom alla delar av samhället.

Vem ligger bakom initiativet? Initiativet till CUJ kommer från Grävfonden, en stiftelse som funnits sedan 2017 och som även delar ut stipendier till grävande journalister.

CUJ:s vision är att fungera som en motor och ett nav för den undersökande journalistiken i Sverige, inspirerat av framgångsrika modeller i Norge och Danmark. Som projektledare kommer Anna Serner att ansvara för att genomföra en förstudie, utveckla en operativ plan, planera bemanning, detaljplanera verksamhetsinnehåll, utveckla en hållbar finansieringsmodell, etablera samarbeten, utforska lämpliga lokaler och infrastruktur samt planera och genomföra kommunikationsinsatser.

Grävfonden är initiativtagare till CUJ. Fonden delar även ut stipendier till grävande journalister. Med CUJ vill fonden bryta ny mark och skapa en permanent plattform för kvalitativ och oberoende undersökande journalistik i hela Sverige – med särskilt fokus på att stärka mindre redaktioner och frilansare.

Per-Arne Håkansson (S)